

Sätt patienten i centrum – inte i väntrum

10 förslag för att korta värdköerna

Fakta

Den nu gällande nationella vårdgarantin infördes 2009 och har följande tidsgränser:

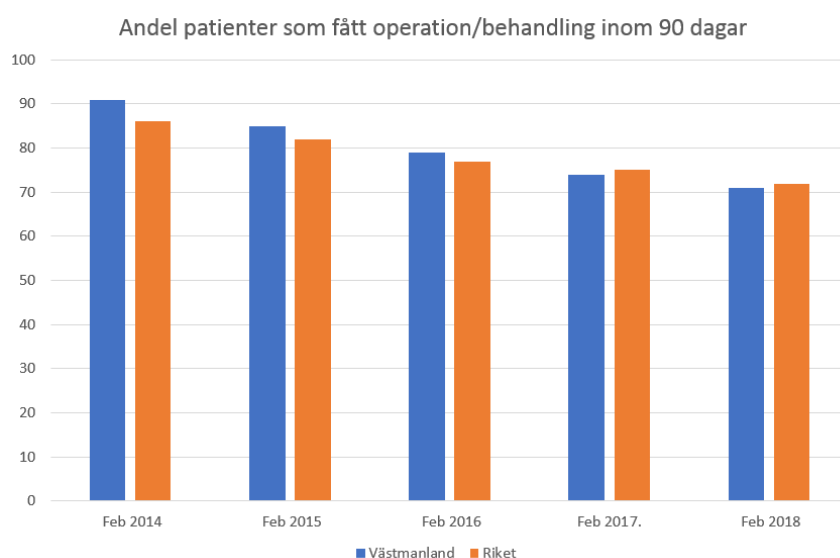
Inom 0 dagar – Kontakt med primärvården

Inom 7 dagar – Läkarbesök i primärvården

Inom 90 dagar – Besök inom den planerade specialiserade vården

Inom 90 dagar – Operation/behandling påbörjad

I februari 2018 väntade 10 987 personer på vård i Västmanland. 7321 av dessa väntade på ett planerat förstabesök inom specialistvården och 3666 personer väntade på operation eller annan behandling. Köerna har vuxit kraftigt de senaste fyra åren. Tidigare var Västmanland bättre än riksnittet på att ge vård i tid, men de senaste åren har det varit tvärtom. Nedan redovisas uppgifter för hur stor andel av patienterna som fått vänta längre än 90 dagar på operation och behandling. Siffrorna jämförs med riksnittet för riket.*

För att få en ny höftledsprotos har väntetiderna ökat drastiskt:

Februari 2014: 82 procent (jmf 93 procent i riket)*

Februari 2018: 48 procent (jmf 77 procent i riket)*

För operation av prostataförstoring är det endast 15 procent av patienterna som får operation inom 90 dagar:

Februari 2014: 71 procent (jmf 82 procent i riket)*

Februari 2018: 15 procent (jmf 59 procent i riket)*

*Källa: Sveriges kommuner och landstings statistikdatabas vantetider.se

Våra förslag

Att snabbt få kontakt med sjukvården är det som ofta värderas högst av patienterna. Svensk sjukvård visar på goda medicinska resultat men är ett av de länder i västvärlden som har längst vårdköer. Västmanland har inom vissa behandlingar bland Sveriges längsta vårdköer. Det är inte acceptabelt. Vi vill korta väntetiderna till vård och behandlingar för alla västmanlänningar genom följande förslag:

1. Skärp vårdgarantin till 0, 7, 40 respektive 60 dagar

Alla västmanlänningar har rätt till rätt vård inom rätt tid. Att vårdgarantin ibland används mer som förväntad väntetid än det tak som den är tänkt är att motverka dess syfte. Vägen mellan primärvård och specialistvård samt till dess patienten är färdigbehandlad behöver kortas.

Moderaterna vill därför skärpa reglerna för vårdgarantin inom Region Västmanland till 40 dagar för ett första besök i specialistvården och till 60 dagar för operation/åtgärd. Idag gäller 90 dagar för de båda kategorierna. De innebär en skärpning av vård i rätt tid med 50 respektive 30 dagar.

2. Vårdcentralen ska hitta en ledig tid på den egna eller annan vårdcentral inom 7 dagar

Vården börjar på vårdcentralen. Enligt vårdgarantin ska vårdcentralerna erbjuda besök inom 7 dagar, något som långt ifrån alla klarar av att hålla. Efterlevnaden av detta krav måste skärpas. Skillnaden med vårt förslag jämfört med idag är att vi vill att vårdcentralerna ska hänvisa patienten till en annan vårdcentral som har lediga tider, om de själva inte kan erbjuda någon tid inom sju dagar. Detta kan hanteras administrativt genom vårt förslag om vårdgarantikontor (läs mer under förslag nr 10).

3. Valfrihet inom specialistvården

Vi vill ge fler vårdgivare chansen att erbjuda vård enligt Lagen om valfrihetssystem inom specialistvården. Detta har varit framgångsrikt i flera andra landsting och regioner, bland annat i Stockholm som har Sveriges kortaste köer till specialistvård. LOV inom specialistvården handlar om att fler utförare får chansen att ge vård åt människor, men det sker på regionens villkor.

Regionen bestämmer vilken ersättning som ska ges för vården och vilka regler som ska gälla. Håller inte utföraren måttet blir de inte godkända.

4. Kömiljoner i syfte att korta väntetiderna

För att tydligare sätta rätt vård i rätt tid i fokus vill vi också införa ett stimulansmedelpaket för tillgänglighet där hela vårdkedjan mäts och de verksamheter som klarar vårdgarantin och kortar väntetiderna får ta del av en extra ersättning – så kallade kömiljoner. Vi har avsatt 15 miljoner kronor för detta i vårt budgetförslag. Detta är en lokal variant på den nationella reformen ”kömiljarden” som Alliansregeringen införde, men som S-regeringen avskaffat. Den ledde till att hela landets vårdköer halverades, totalt sett. Med de lokala kömiljonerna vill vi stimulera kliniker att själva hitta nya arbetssätt för att korta vårdköerna, för att sedan belönas med extra medel om de lyckas.

5. Slopas patientavgiften för de patienter som får vänta längre på vård än vårdgarantins ramar

Dagens vårdgaranti är en garanti där det inte händer särskilt mycket om regionen misslyckas med att ge vård i tid. Som patient får du ytterst sällan kompensation om du får vänta längre än 90 dagar på en operation exempelvis. Samtidigt måste patienter fortfarande betala patientavgift. Vi vill att patientavgiften slopas för de som fått vänta längre än vad vårdgarantin medger, alltså längre än sju dagar för besök i primärvården, och 90 dagar för besök/åtgärd i specialistvården. Detta innebär dels en rättviseaspekt för patienter som fått vänta, dessutom innebär det en ekonomisk stimulans för regionen att erbjuda vård i tid.

6. Debitera sena avbokningar

Västmanlands sjukhus har årligen ungefär 500 000 besök inom den öppna specialistvården. Cirka 55 000 av dessa besök avbokas. Ungefär hälften av avbokningarna sker inom två timmar till besökstiden. Oavsett hur sent in på ett besök i sjukvården man avbokar, behöver man inte betala någon avgift. Detta skiljer sig från andra landsting, exempelvis Jönköping, och från många andra branscher som använder sig av tidsbokning. Det är helt enkelt väldigt ineffektivt att boka upp tider som sedan inte nyttjas vilket ökar vårdköerna.

I en tid när Västmanlands sjukhus går med underskott samtidigt som det är långa väntetider och många vakanser bland personalen är det svårt att försvara befintliga rutiner. Om patienter skulle behöva betala en avgift när de avbokar besöken för sent skulle incitamenten öka att dyka upp i rätt tid samtidigt som regionen skulle öka intäkterna. I ett

interpellationssvar på dåvarande landstingsfullmäktige 17 februari 2016 uppgavs att de sena avbokningarna kostar 7,1 miljoner kronor varje år. Det är alldeles för mycket pengar som skulle kunna användas bättre.

7. Inrätta en central avbokningsfunktion som gör det lättare att avboka besök

I anslutning till förslag nr 6 vill vi göra det enklare att avboka sina besök. Idag går det att avboka sitt vårdbesök digitalt via "Mina Vårdkontakter", men det är svårare för den som vill eller behöver ringa och avboka sin tid. Ett sådant samtal måste idag ske till respektive mottagning, vilket innebär att det finns ett stort antal telefonnummer, liksom ett stort antal personer som tar emot dessa samtal. Därför vill vi inrätta en central gemensam avbokningsfunktion. Det ska vara lätt för patienter att göra rätt.

En central funktion för avbokning av vårdbesök, förslagsvis via regionens kontaktcenter, skulle spara både tid och pengar, men framför allt skulle det vara ett sätt att undvika att besökstider går till spillo så att fler får vård i tid. I en förlängning borde det även vara möjligt att boka om sin tid via ett och samma telefonnummer.

8. Minskad administrationen & bättre arbetsvillkor för vårdpersonalen

Brist på vårdpersonal, i synnerhet specialistsjuksköterskor, nämns ofta som den största orsaken till kösituationen. Därför krävs bättre arbetsvillkor för vårdpersonalen så att de vill arbeta i regionens verksamheter. All personal ska kunna göra lönekarriär och lönesystemet måste i större utsträckning premiera de med nära vårdkontakt. Att byta arbetsplats ska inte vara det enda sättet att kunna påverka sin lön. Vi vill också minska administrationen för vårdpersonal, då den äter upp en allt större del av arbetstiden. Ett initiativ är att låta medicinska sekreterare gå med på ronder för att undvika dubbelarbete.

9. Inrätta en digital vårdcentral

I dag finns tekniken att göra vårdärenden via internet. Det ska vara möjligt att boka tid, koppla upp sig och träffa sin läkare, oavsett var man befinner sig. Detta ska inte ses som en ersättning till de fysiska vårdcentralerna utan som ett komplement för de som önskar söka vård digitalt. Detta innebär att patienter kan få snabb hjälp med enklare vårdärenden vilket avlastar de fysiska vårdcentralerna. Samtidigt kan vården också nå nya grupper, exempelvis människor med psykisk ohälsa som drar sig för att besöka en vårdcentral.

10. Inrätta ett vårdgarantikonor

Inom Region Västmanland finns i dag inget centralt "kökansli", som kan samordna arbetet med att hjälpa patienter att hitta andra vårdgivare. I stället är det personalen på respektive klinik som, vid sidan av att ge vård till behövande patienter, också ska ägna tid åt denna administration. Trots stenhårt arbete från duktig personal, leder denna "bisysla" till att viktig patienttid istället läggs på tidsödande administration. Därför vill vi inrätta ett särskilt vårdgarantikonor vid Region Västmanland med samlad kompetens och resurser.

Vårdgarantikontorets syfte är att hitta vårdgivare för de patienter där Region Västmanland inte kan uppfylla vårdgarantin inom ramen för den egna verksamheten. Vi är övertygade om att en sådan lösning är bra både för patienter och personal och att denna åtgärd i längden ger bättre förutsättningar för Region Västmanland att uppfylla vårdgarantin.